

De overkant

Een smalle straat. De meeste bewoners doen 's avonds de gordijnen dicht. Zeker nu de bomen kaal zijn en geen bescherming meer bieden tegen nieuwsgierige blikken. Kim heeft geen gordijnen of vitrages. Nooit gehad, nooit gewild. Ze heeft niets te verbergen. Bovendien wil ze naar twee kanten uitzicht hebben. Anders komen de muren op haar af.

Aan de overkant brandt licht. Een glimlach trekt over haar gezicht. Sinds de nieuwe overbuurman een maand geleden het appartement heeft betrokken, zijn de gordijnen nooit dicht geweest.

Ze staat bij het raam en tuurt. Het appartement heeft dezelfde indeling als dat van haar, maar dan gespiegeld. Een grote doorlopende ruimte. Achterin de keuken met de eetkamer en openslaande deuren die uitkomen op het balkon; in het midden een levensgevaarlijke wenteltrap die naar de slaapkamer op zolder leidt; aan de voorkant, over de volle breedte van het pand, de woonkamer. Het televisietoestel staat links tegen de muur – van haar uit gezien – recht tegenover de zwartleren bank. Geen teken echter van de overbuurman. De televisie staat niet aan. Tenminste, ze ziet geen flikkeren van het scherm.

Wanneer haar neus de ruit raakt, realiseert Kim zich hoe ze voor het raam staat. Als een ouwe vrijster die niks anders te doen heeft dan bij de overbuurman naar binnen te gluren. Snel doet ze een stap naar achteren en bestudeert haar nagels. Die weer groeien. Goddank. Een teken dat ze zichzelf weer in de hand heeft. Ze voelt zich beter dan ze zich lang gevoeld heeft. Haar overbuurman lijkt een aardige man. In zoverre je dat vanaf een afstand kunt vaststellen. De keren dat ze – per ongeluk – vanuit haar appartement met hem oogcontact maakte, zwaaide hij even naar haar, waarna ze geen andere keus had dan zijn gebaar te beantwoorden. Kennelijk laat zij hem niet onverschillig. Dat is goed om te weten. Mensen hebben mensen nodig. Voor noodgevallen. Zeker in deze buurt, waar je niet eens weet wie er naast je woont. De enige mensen die ze kent zijn de bewoners onder haar, op de eerste en tweede etage. Mensen die ze op de trap kort groet om vervolgens snel weer door te lopen.

Ze stapt weer naar het raam, draait haar hoofd een kwartslag alsof er verderop in de straat iets interessants gebeurt, en houdt vanuit haar ooghoeken het appartement aan de overkant in de gaten. Moet ze zich zorgen maken? Het is al na achten. Meestal ligt hij dan op de bank, zijn voeten op het tafeltje voor hem, de televisie aan. En rookt.

Robert rookte ook. Op het balkon. Omdat er binnen niet gerookt mocht worden. Dat stond in het huurcontract, beweerde hij. Bespottelijk. Alsof een verhuurder zoiets kan voorschrijven.

En dan nog. Als huurder mag je toch zeker wel zelf bepalen of je in je eigen huis rookt. Robert was een angsthaas, een miezerig burgermannetje. Ze is blij dat hij er niet meer is. Ze draait zich om, pakt haar mobiel en veegt met haar vinger over het schermje. ‘Hallo, met mij,’ begint ze tegen de kiestoon. ‘Hoe gaat het met jou? O, vertel...’ Terwijl ze met haar mobiel door de voorkamer loopt, werpt ze voortdurend een blik naar de overkant. Misschien is haar overbuurman ziek en ligt hij in bed, wachtend tot iemand zich om hem bekommert. In de slaapkamer brandt licht, maar het is een kantelraam waardoor ze niet naar binnen kan kijken. Of is hij de stad in en heeft hij het licht laten branden om straks niet in een donker thuis te hoeven thuiskomen? Ze verwerpt die optie onmiddellijk. De nieuwe overbuurman is geen uitgaanstype. Sinds hij hier woont, heeft hij alle avonden thuis doorgebracht. In zijn eentje. Wat hij overdag doet, weet ze niet. Waarschijnlijk werkt hij, net als Robert, voor een of ander buitenlandse firma. Een paar maanden Amsterdam. Om dan weer verder te trekken naar een andere vestiging in een andere stad in ander land. Geen meubels, zo min mogelijk bezittingen. Een werkgever die voor een gemeubileerd appartement zorgt en de stroomrekening betaalt. Ook als het licht de hele dag blijft branden.

Stilte.

Ze schrikt ervan.

‘Hoe het met mij gaat? Met mij gaat het uitstekend. Ik ben weer aan het werk en...’

Ze hoort zichzelf praten met een ongekende opgewektheid en energie. Ondertussen kijkt ze voor de zoveelste keer naar de overkant. Nog steeds geen teken van leven. Misschien is hij in de Jan Pieter Heijestraat iets te eten halen. Ze heeft hem vaker van die kant zien komen aanlopen met een tasje van de Chinees of een pizzadoos.

Een week geleden.

Wanneer ze eraan denkt, stijgt het schaamrood haar weer naar de kaken. Net toen zij de pizzeria wilde binnengaan, kwam hij naar buiten. Ze voelde zich totaal overrompeld. Hij was iets ouder dan ze had gedacht, een jaar of veertig, en had donkere ogen met lachrimpeltjes. Ze registreerde het in een flits. Daarna keek ze zo snel mogelijk weg, naar zijn schoenen. Modieuze, dure schoenen.

‘Sorry...’

Hij sprak Engels met een Zuid-Europees accent. Zonder hem aan te kijken mompelde ze iets terug, waarna ze niet wist hoe snel ze naar binnen moest gaan. Stom. Zij had hém moeten aanspreken. Dit was haar kans. Ze kan zichzelf wel voor haar kop slaan.

En nu is het te laat.

‘Ik moet ophangen,’ zegt ze tegen haar denkbeeldige beller. ‘Nee, ik heb vanavond geen tijd...’

Haar stem klinkt weer als vanouds, uitgeblust.

‘Ja, we bellen gauw weer.’

Wanneer ze het toestel neerlegt, voelt ze het. De leegte in haar maag, haar hoofd vol watten, achter haar ogen prikt het. Nog even en ze gaat janken. Ze beseft dat ze nu sterk moet zijn en geen fles wijn moet opentrekken. Drinken helpt niet. Medicijnen wel. Maar ze heeft geen zin om nog langer die chemische troep te slikken. Nortrilen, Nardil. Behalve maagpijn krijgt ze er een opgeblazen gezicht van. Ze moet zichzelf helpen en de zaken in perspectief proberen te zien. Zoals haar therapeut haar heeft geleerd. Dat ze geen relatie heeft, betekent niet dat ze zielig is. In deze stad zijn tienduizenden mensen die alleen wonen en de avonden in hun eentje doorbrengen. Ze moet zich niet gek laten maken door al die zogenaamde ‘singles’ die zich iedere avond in het uitgaansleven storten en met jan en alleman de koffer in duiken. Alsof je gelukkig wordt van iedere ochtend naast iemand anders wakker worden. Zo wanhopig is ze ook niet. Ze is nog geen dertig, ze heeft een goede baan, er lopen nog genoeg beschikbare mannen rond. Een kwestie van geduld.

Ze kijkt opnieuw naar de overkant. Waarom is de overbuurman niet thuis? Waarom laat hij haar alleen achter? Nee, nu overdrijft ze, spreekt ze zichzelf toe beseffend hoezeer ze gehecht is geraakt aan zijn aanwezigheid. Af en toe een blik naar de overkant. Om te weten dat hij op de bank ligt en televisie kijkt. Misschien wel naar hetzelfde programma als zij. Ze voelt jaloezie opwellen. Belachelijk. De overbuurman mag doen wat hij wil. Toch? Ze probeert het gevoel te verdringen, maar vanbinnen blijft het knagen. Ze is toch niet verliefd? Onzin. Hoe kan ze nu verliefd worden op iemand die ze niet kent. Een paar keer oogcontact, een toevallige ontmoeting op straat.

Zo was het ook met Robert begonnen.

Een zomeravond, twee jaar geleden. Toen ze van haar werk thuiskwam, sprak hij haar aan. Of ze zin had met hem iets te gaan drinken. Haar eerste reactie was om nee te zeggen maar hij was haar voor. Vanavond negen uur, op het terras van het café om de hoek? Ze had geen keus. Robert bleek een goedlachse Ier die op een kantoor tegenover de Amsterdam Arena werkte en iets in de automatisering deed. Hij was een jaar of tien ouder dan zij, hield van een borrel en kon leuk vertellen. Bijvoorbeeld over het dorpje in Ierland waar hij was geboren en waarvan ze, zelfs nadat hij de naam op een bierviltje had geschreven, de naam nog niet kon uitspreken. Gelukkig had hij een achternaam die ze wel over haar lippen kreeg. Clarke. Ze hadden veel gelachen, maar ook serieus gepraat. Onder andere over haar werk in het laboratorium, het

onderzoek naar nieuwe geneesmiddelen en dodelijke gifstoffen die, mits toegediend in de juiste dosering, iemands leven konden redden. Ze sprak bijna nooit over haar werk. Saai. Maar bij hem voelde ze zich op haar gemak. De tijd vloog. Toen het café sloot, was ze een beetje aangeschoten, prettig aangeschoten. Onder het mom van nog een laatste drankje was ze met Robert meegegaan en in zijn bed beland. Het was lang geleden dat ze met een man had gevreeën. Ze voelde zich verkrampt en op alle fronten tekortschieten. Maar hij leek het niet erg te vinden, was lief en geduldig, en wilde haar per se terugzien.

Zo was het begonnen.

Ze vroeg zich af waarom ze mannen altijd op een afstand had gehouden. Met Robert leek alles zo moeiteloos en vanzelf te gaan. De ene keer sliep hij bij haar, de andere keer zij bij hem. Dat hij getrouwd was en eens per maand een week in Ierland bij zijn vrouw en kinderen doorbracht, vond ze geen bezwaar. Zolang Robert wanneer hij in Amsterdam verbleef maar bij haar was. Maar toen...

Haar mobiel gaat over. Een blik op het nummer op het display is genoeg. Natuurlijk.

‘Hallo, mam,’ zegt ze alsof ze verrast is.

‘Dag, Kim. Ik belde al eerder, maar je was in gesprek.’ Uit de stem van haar moeder spreekt behalve ergernis ook nieuwsgierigheid. ‘Een lang gesprek.’

‘Ik had een collega aan de lijn.’

‘Wat voor collega?’

‘Hoe bedoel je?’

‘Iemand die ik ken?’

‘Nee, niemand die je kent,’ antwoordt Kim koel. ‘Een vrouw die ook in het laboratorium werkt,’ voegt ze eraan toe om haar moeder te treiteren.

Aan de andere kant van de lijn klinkt een diepe zucht. Teleurstelling. ‘Gaat het goed op je werk?’

Kim moet even slikken. Sinds kort werkt ze weer fulltime. Een proces van bijna anderhalf jaar. Eerst een jaar in de ziektewet, daarna weer voorzichtig aan het werk. Stapje voor stapje, iedere maand een paar uurtjes meer. Ze werpt een blik naar het appartement aan de overkant. Het was allemaal Roberts schuld. Toen hij met haar brak, was het alsof iemand het licht uitdeed waardoor er voor haar ogen een grauwsluier hing die niet meer verdween. Ze was verbijsterd, boos, gekwetst tot in het diepst van haar ziel. Waarom? Het ging toch goed, ze waren toch gelukkig? Hij zei alleen maar dat hij niet verder wou met haar en dat het beter was om elkaar niet meer te zien. Daarna begon hij haar te beschuldigen. Dat zij hem bespiedde. Bespottelijk. Alsof zij er iets aan kon doen dat ze tegenover elkaar woonden. Op een dag

stonden er agenten bij haar voor de deur die zeiden dat ze moest ophouden om haar overbuurman te stalken. Maar ze deed niets, verdedigde ze zichzelf. Al zou ze willen. Ze zat ziek thuis, geveld door een burn-out. Ze had wel wat anders aan haar hoofd. Als haar overbuurman last had van haar aanwezigheid, waarom verhuisde hij dan niet? Er stond genoeg te huur.

Een paar weken later kreeg ze weer bezoek van de politie. Ditmaal was hun boodschap ernstiger. Robert Clarke was zoek. Of ze enig idee had waar hij zou kunnen zijn? Nee, antwoordde ze. Ze had geen idee. Maar ze had toch een relatie met hem gehad, wierp een van de agenten tegen. En toen hij het had uitgemaakt, had ze hem wekenlang hinderlijk gevolgd. Ze ontkende alles. Robert Clarke – of hoe hij ook mocht heten – en zij hadden nooit iets met elkaar gehad. Maar dat heeft Robert Clarke zelf verklaard, zei de andere agent. Mocht-ie willen, was haar antwoord. De agenten dropen af om een paar dagen later...

‘Heb je gehoord wat ik vroeg?’

Haar moeder herhaalt de vraag.

‘Op mijn werk gaat het prima,’ antwoordt Kim na een keer slikken.

‘Fijn. Ik maakte me al zorgen. Ik hoorde vandaag dat je de laatste weken niet meer bij je therapeut bent geweest.’

‘Klopt,’ zegt ze zonder te vragen hoe haar moeder aan de informatie komt. ‘Ik ben weer beter.’ Het klinkt niet echt overtuigend, hoort ze.

‘Blijf je wel je medicijnen nemen?’

‘Natuurlijk.’

‘Echt doen, hoor.’

‘Ja, mam.’

‘Oké.’ Er volgt een berustende zucht. ‘Fijn te horen dat alles goed met je gaat. Als je jezelf maar niet teveel druk oplegt.’

‘Nee, mam.’

‘Geniet nog maar van je avond, Kim.’

‘Jij ook, mam.’

Ze wacht tot haar moeder heeft opgehangen. Morgenavond, zelfde tijd, zal haar moeder weer bellen. Als enige. De gedachte doet Kim beseffen hoe leeg haar leven is. Wezenloos staart ze naar het appartement aan de overkant waar nog steeds niemand te zien is. Ongewild gaan haar gedachten weer terug in de tijd. Hoe Robert een paar dagen na zijn mysterieuze verdwijning dood in zijn woning werd aangetroffen. Liggend op de grond, met een grimas op het gezicht. Getroffen door een hartaanval, zo leek het. Ze werd opnieuw door de politie ondervraagd.

Waar ze de afgelopen dagen was geweest. Wat ze had gedaan. Ze zat ziek thuis, had ze weer geantwoord, en had haar huis alleen verlaten om naar haar arts te gaan en een paar noodzakelijke boodschappen te halen. Haar moeder was ook ondervraagd en had haar verhaal bevestigd. Op een gegeven moment had de politie de zaak laten rusten. Het onderzoek was gestaakt. Geen vragen, geen aantijgingen. Het appartement aan de overkant had een paar maanden leeg gestaan. Eerst had er een jonge vrouw gewoond, en daarna een man die niet op kijkers was gesteld en zelfs overdag de gordijnen gesloten hield.

En nu is er dus de nieuwe overbuurman.

Ze kan hem zo uittekenen. De donkere ogen, het kort geknipte donkerbruine haar, de modieuze dure schoenen. Een Italiaan. Zeker weten. Alleen Italianen dragen zulke schoenen. En ongetwijfeld heet hij Marcello, Marco, Stefano of zo'n andere mooie, tot de verbeelding sprekende naam.

Roberto?

Nee, zo heet hij vast niet.

Robert was een lul.

Ze is blij dat hij dood is.

Opnieuw een blik naar de overkant. Nog steeds geen teken van leven. Wanneer komt ze eindelijk eens in actie? Ze gaat voor haar boekenkast staan. Na twee jaar weet ze nog precies in welk boek ze de twee sleutels heeft verstopt. De sleutels die Robert, toen het nog aan was, aan haar had uitgeleend omdat er tijdens zijn Ierland-week een mannetje naar de verwarmingsinstallatie moest kijken. Sleutels waarvan ze toen meteen een kopie heeft laten maken. Voor noodgevallen.

En dit is een noodgeval.

Op weg naar haar voordeur loopt ze nog snel de badkamer binnen om in de spiegel te kijken. Ze oogt grauw. Een beetje mascara, een beetje lipgloss, een kam door haar haren. Ze trekt haar roodleren jasje aan en verlaat de woning. De trap af, naar buiten. Wanneer ze tussen de geparkeerde auto's naar de overkant loopt, slaat een gure wind haar in het gezicht. Geen mens op straat. Gelukkig. En gelukkig is de eerste sleutel die ze in het slot duwt meteen de goede. Ze beklimt de trap naar de derde etage. Zo geruisloos mogelijk om de andere bewoners niet te alarmeren. Ze neemt de tweede sleutel, steekt die in het slot en opent de deur. Zonder te kloppen, bedenkt ze, maar ze staat al in het halletje. Met haar hart bonkend in haar keel sluit ze zachtjes de deur.

'Hallo?'

Ze schrikt van haar piepstem.

Er komt geen reactie.

De deur naar de badkamer staat op een kier. Binnen brandt licht. Wanneer ze voorzichtig de deur openduwet, valt haar oog op de wastafel. Aftershave, scheerschuim, scheerkwast, mesjes. Hij scheert zich nog ouderwets. Precies zoals ze zich had voorgesteld. Uit het glas steekt een tube tandpasta en één tandenborstel. Ze kan een glimlach niet onderdrukken. Een vluchtige blik op het bad. Roberts douchegordijn heeft plaatsgemaakt voor een plexiglazen uitklapbare wand.

Robert.

Haastig verlaat ze de badkamer.

‘Hallo?’

Nog steeds geen reactie. Ze kijkt om zich heen. De inrichting van het appartement lijkt onveranderd. Dezelfde eettafel en eetstoelen, dezelfde donkerbruine boekenkast, dezelfde lelijke schemerlampen, dezelfde grote zwartleren bank. Alleen de vloerbedekking is vernieuwd. Natuurlijk. De film in haar hoofd begint weer te lopen. Een winderige namiddag in oktober. Robert op weg van zijn werk naar huis. Het eerste stuk met de metro tot de Wibautstraat, daarna verder met lijn 3. Ze had hem opgewacht. Een sjaal om haar haren en een grote vlinderzonnebril om niet herkend te worden. In het gedrang voor de tram had ze hem door zijn broek heen ongemerkt een spuitje gegeven. Ricine. De juiste dosis. Precies genoeg om thuis te komen en daarna bevangen te worden door hevige darm- en maagkrampen. Ze ziet hem kronkelen over de grond, de hele vloerbedekking vol schijtend, het schuim op de mond. Net goed. Eigen schuld.

Maar, spreekt ze zichzelf streng toe, ze is hier niet om herinneringen aan Robert op te halen. Ze werpt een blik om de hoek om te zien of de nieuwe overbuurman misschien in de keuken ligt. Nee dus. Wat rest is de slaapkamer. Onder aan de wenteltrap schraapt ze overdreven haar keel. Geen reactie. Ze klimt naar boven en steekt haar hoofd over de rand. Niemand te zien. Het bed is slechts aan een kant beslapen. Tevreden glimlachend daalt ze de wenteltrap af.

Beneden laat ze haar blik opnieuw rondgaan, speurend naar voorwerpen die iets van een privéleven prijsgeven. Foto's, een brief of ansichtkaart, een bonnetje van de aankoop van een boek of een dvd, een bioscoopkaartje. Wat doet haar Italiaan in zijn vrije tijd nog meer behalve sigaretten roken? Leest hij, luistert hij muziek? Buiten de asbak die nodig geleegd moet worden, maakt de woning een opvallend opgeruimde indruk. Geen vuile borden of beduimelde glazen, geen rondslingerende kleren of schoenen, geen losse papieren of andere rommel. De ideale man.

Haar oog valt op het lage tafeltje met de laptop. Ze neemt plaats op de leren bank en klapt het scherm open. Er knippert een lichtje ten teken dat de computer op stand-by staat. Voor ze op het knopje drukt, werpt ze een blik naar de overkant. Bijna overal zijn de gordijnen dicht. Behalve bij haar. Het is vreemd om haar eigen appartement zo te zien. Ze stelt zich voor hoe hij 's avonds naar haar kijkt, ziet hoe ze voor de televisie zit, haar volgt als ze opstaat om iets te eten of drinken te halen en hoe ze tegen twaalfen naar boven gaat. Zou hij ook zien dat ze af en toe huilt, en dat het slaapkamerlicht vaak de hele nacht blijft branden omdat ze wakker ligt?

Ze buigt zich over de laptop. Net wanneer ze op het knopje wil drukken, hoort ze een auto stoppen. Vlak voor het huis. Zijn huis, schiet het door haar hoofd. Ze veert op van de bank en kijkt door het raam naar beneden. Een taxi. Even later stapt hij uit. Ze herkent hem meteen. De kwieke pas waarmee hij achter de auto omloopt en het portier opent. Een vrouw stapt uit. Met een weelderige bos blond haar die de wind alle kanten uitblaast. Ze draagt schoenen met hoge hakken waarop ze nauwelijks kan lopen. Hij moet haar helpen. Galant als hij is.

Kim voelt iets knappen achter haar slapen. Haar nagels snijden in haar handpalmen. Godverdomme! Niet alweer. Ze loopt naar het halletje, machteloos van woede. Ze balt haar vuisten. De smeerlap! Waarom doet hij haar dit aan?

De voordeur valt met een klap dicht. In het trappenhuis klinken stemmen, gestommel. Dronken gegiechel. Natuurlijk zijn ze dronken. Wat nu? Kim overdenkt haar mogelijkheden. Niet dat het er zoveel zijn. Het beste is als de bliksem de woning te verlaten, de trap naar de zolder te nemen en daar te wachten tot de twee in het appartement zijn. Als ze dat nog halen. In het trappenhuis is nog meer gestommel te horen. Iemand mist een tree en valt. Een schelle, ordinaire vrouwenlach weerklinkt. Hij heeft een hoertje opgepikt. Haar Italiaan. Waarom? Heeft ze zich dan zo in hem vergist? Ze wil schreeuwen, uit blinde woede en frustratie. Net nu het weer beter met haar gaat, laat hij haar vallen. Het gestommel komt dichterbij. Weer gegiechel. Het klinkt alsof hij haar de trap opduwt. Die goedkope lach. Kim hoort hem praten, in het Engels, met een dikke tong en alleen maar smerigheid uitbrakend. Ze moet hier weg. De tijd dringt.

Dan staat ze in de keuken. Ze kan zich niet herinneren dat ze hierheen is gelopen. Alsof er in de film is geknipt en ze naar iemand anders kijkt. Een vrouw die als een wildeman de ene na de andere la opentrekt. En huilt. Van razernij, van verdriet? Het doet er niet toe waarom. Ze wil alleen maar dat hij haar niet zo ziet. Ze is niet zielig, roept ze zichzelf toe. In de laatste la ligt wat ze zoekt. Ze pakt het vleesmes en voelt met haar middelvinger of het scherp is. Een druppel bloed verschijnt op haar vingertop. Ze voelt niets, ziet niets, hoort niets. De Italiaan

en de hoer komen het appartement binnen. Hijgend, likkend, lachend, elkaar de kleren van het lijf trekkend. De geluiden dringen niet meer tot Kim door. Doof en blind. Het mes hoog boven haar hoofd.